

UKA 2015/85: Uunga siunnersuut: Nioqququtissanik eqquussuineq annissuinerlu pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinnejnarneranik Inatsisartut inatsisaat nr. x, xXx 2015-imeersoq.

(Timmisartuutileqatigiiffiit ilaasui pillugit paasissutissat atortutigut elektroniskiusutigut taku-neqarsinnaanissaat kiisalu akitsuuserisut inunnik scannerillutik misissuisinnaanissaat)

pillugu

Inatsisinut Ataatsimiititaliap

ISUMALIUTISSISSIONAA

Siunnersuutip aappassaaneerneqarnerani saqqummiunneqartoq

Suliarinninnermini Inatsisinut Ataatsimiititaliaq kingullertigut ukuninnga inuttaqarpoq:

Inatsisartunut ilaasortaq Anders Olsen, Siumut, Siulittaasoq

Inatsisartunut ilaasortaq Iddimannjiu Bianco, Inuit Ataqatigiit, Siulittaasup tullia

Inatsisartunut ilaasortaq Laura Tåunâjik, Siumut

Inatsisartunut ilaasortaq Múte Bourup Egede, Inuit Ataqatigiit

Inatsisartunut ilaasortaq Michael Rosing, Demokraatit

1. Inatsisissatut siunnersuutip imarisai

Siunnersuut nioqququtissanik tigussaasunillu allanik inatsisinik unioqququtisumik eqquussuinerlik annissuinermillu nakkutilliinermi pingasutigut nukittorsaassaaq:

Timmisartumut ilaasunut nalunaarsuiffiit

Malittarisassat atuuttut ilaatigut timmisartuutileqatigiit pisussaaffilerpaat eqquussuineq annissuinerlu pillugit paasissutissanik akileraaruseriffiup nakkutilliinermiut pisariaqartitaanik akileraaruseriffimmut tunniussinissaannik (nioqququtissanik eqquussuineq annissuinerlu pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 29), tassani ilaatigut paasissutissat ilaasunut nassatanullu tunngassutillet pineqarlutik.

Danmarkimit nunanilluunniit allanit Kalaallit Nunaanni timmisartoqarfinnut angalasut ilaasuisa allattorsimaffiinik Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik ullaatamaasa tigusaqartarpooq. Angalanerup aallartinnginnerani nalunaarsuiffiit mailikkut tiguneqartarpooq.

Kisianniuna paasinarsisimasoq nalunaarsuiffiit kingusinnerusukkut allannguutinut naapertuuttunngorlugit iluarsiivigineqartarnerat tamatigut pisarsimanngitsoq, paasissutissanillu Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmit pisariaqartinneqartunik imaqartuaannanngitsut.

Taamaammat timmisartoqarfimmi billetsinut/inniminniinernut nalunaarsuiffiit aqqutigalugit ilaasut pillugit paasissutissanik piumasaqaateqarsinnaanermut Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik inatsisisstatut siunnersuutikkut periarfissinneqassaaq. Peqatigisaanik Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup paasissutissanik attuumassuteqartunik pissarsinissaata tungaanut timmisartunik tikittunik uninngatitsisinnaanermut tunngavissiisoqarpooq.

Timmisartumut ilaasut timaannik scannerilluni misissuineq

Malittarisassani atuuttuni (NioqquTissanik eqquSSuineq annissuinerlu pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 30, imm. 5) eqquSSuinerMik annissuinerMillu nakkutilliinerup ilaAtut Kalaallit Nunaannut/nnit angalasunik misissuisinnaanermut akileraaruseriffik piginnaatitaaffeqarpooq. Sapinggisamik mianersuussilluni misissuinerit pisassapput siunertamullu pisariaqartinneqartoq sinnerlugu misissuisoqartassanngilaq. Qaavatigut atisanit ilorpasinnerusunik misissuinerit aatsaat pisassapput pineqartup inatsisiniK unioqquTitsilluni tigussaasunik assigiinngitsunik timiminut toqqortaminik nassataqarnera ilimagissallugu tunngavissaqarluaraangat.

Timimik assaat atorlugit misissuisinnaanermut taarsiullugu timimik scannerut iluaqtigalugu misissuisinnaanerup eqquunneqarsinnaaneranut inatsisisstatut siunnersuut tunngaviliissaq. Timimut scannerut iluaqtigalugu misissuineq aatsaat pineqartup akuersineratigut pisinnaassaaq. Angalasoq timikkut scannerneqarnissamut akerliuppat timimik misissuineq assaat atorlugit pisariaqassaaq.

Soorlu tamanna assaat atorlugit timimik misissuisinnaanermut atuuttoq taamatuttaaq pineqartup inatsisiniK unioqquTitsisumik tigussaasunik assigiinngitsunik timiminut toqqortaminik nassataqarnera ilimagissallugu tunngavissaqarluarpat aatsaat timimik scannerineq pisinnaavoq.

Aningaasanik nassiussanik nakkutilliineq

Malittarisassani atuuttuni (nioqquTissanik eqquSSuineq annissuinerlu pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 30, imm. 4) inuit Kalaallit Nunaannut/nnit angalasut 15.000 euronik amerlanerusunilluunniit naleqartunik nassataqartut tamanna pillugu akileraaruseriffimmut paasissutissiinissaannut pisussaaffilerpai.

Inunnut suliffeqarfinnut il.il. Kalaallit Nunaata avataanut 15.000 euronik amerlanerusunilluumniit naleqartunik nassiusisunut nunamilluumniit Kalaallit Nunaata avataaneersumit nassiusarsisunut tunngatillugu, taakkununnga tamanna pillugu akileraaruseriffimmut paasissutissiinissamut pisussaaffik taamaattoq Inatsisisssatut siunnersummiq equnneqassaaq.

1.2. Allannguutissatut siunnersuut Naalakkersuisunit saqqummiunneqartoq

Siunnersuutip aappassaaneerutaasumik suliarineqarnissaanut allannguutissatut siunnersummiq, inatsisisssatut siunnersummut immikkoortumik allamik nutaamik ilangussillutik, Naalakkersuisut saqqummiussipput.

Allannguutissatut siunnersuutip nassatarissavaa, ininik pisatfersuutinillu akileraaruseriffiup usinik usingiarneqartunik usilersorneqartunilluumniit, taamatullu ilaasunik niusunik ikiartunillu misissuiffissaanik umiarsualiviit timmisartoqarfiillu atugassiinissaannik akileraaruseriffiup piumasaqaateqarsinnaanera, tamanna akileraaruseriffimmut aningaasartuutanngitsumik. Pisatsersuutinut piumasaqaatit misissuinerup ingerlanneqarsinnaaneranut pisariaqartuussapput. Assersuutigalugu ilaasunik nassiusanillu misissuinermut inimik pisariaqartineqartunik atortulersukkamik atugassiisoqarnissaanik tamanna pisariaqarpat inassuteqaateqartoqarsinnaavoq imaluunniit usingiaaffinni usilersorfinnilu sumiiffinnik assersukkanik atugassiisoqarnissaanik.

Talittarfiit mittarfiillu piumasaqaatinik taaneqartunik naammassinnissinnaanngippata, nioqquqtsanik usingiaaneq usilersornerlu taamatuttaaq ilaasussanik ikisoqarsinnaanera ilaasunillu niusoqarsinnaanera akileraaruseriffiup inerteqququtigisinnaavaa.

Allannguutissatut siunnersuutip inuussutissarsiutinik ingerlatsisunut pisortanullu aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kinguneqarnissai pillugit nassuaateqaqqullugit Naalakkersuisut Inatsisinut Ataatsimiitaliamit qinnuqineqarnikuupput.

Umiarsualiviit ininik taamaallaat misissuinernut ataavartumik atugassanik atugassiinissaat siunnersuutip tunngaviatigut siunertarinngikkaa Naalakkersuisut akissuteqaamminni oqaatigaat. Siunertaasorli tassaavoq akileraaruseriffiup piffissani misissuinissamik pisariaqartitsiffiusuni inimik, sumiiffimmut usit ilaasulluunniit nunamut niuneqarfiannut qanittumiittumik atugassinneqarnissaa. Init piffissani allani siunertanut allanut umiarsualiviup aalajangersagaanut nalinginnaasumik atorneqarsinnaassapput.

Taamaattumik misissuisarnissaq siunertalaralugu inimik atugassiinermut aningaasartuutasussat ikittuinnaasussatut Naalakkersuisunit nalinerneqarput.

2. Tusarniaaneq

Inatsimmut nassuaatini nalinginnaasuni immikkoortoq 8-mi nassuaatigineqarpoq, inatsisissatut siunnersuut oqartussaasunut kattuffinnut il.il. ukuusunut tusarniaassutigineqarsimasoq:

KANUKOKA, Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiat (GA), NUSUKA, S.I.K., KNAPK, KPMG Grønland, Deloitte, Grønlands Revisionskontor, Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfik, Inuussutissarsiornermut, Aatsitassaqarmut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik aamma Kalaallit Nunaanni Politimestereqarfik.

Aamma inatsisissatut siunnersuut Naalakkersuisut nittartakkakut tusarniaavianni tamanut saqqummiunneqarpoq.

Inatsisinut Ataatsimiititaliap kaammattuinera malillugu inatsisissatut siunnersuut allannguutissatullu siunnersuut pillugit Mittarfeqarfii timmisartuutileqatigiiffillu Kalaallit Nunaanni timmisartuussisartut Naalakkersuisunit tapiliussamik tusarniaavagineqarput.

Tamatuma malitsigisaanik Naalakkersuisut allakkiamik ataatsimiititaliamut nassiussaqarput, tassani nassuaatigineqarluni tusarniaanermut akissutit tiguneqarsimasut Naalakkersuisullu taakkununnga oqaaseqaataat ilanngullugit. Tusarniaaneq pillugu allakkiaq isumaliutissiissummut ilanngussaq 5-itut ilanngunneqarpoq.

Inatsisissatut siunnersuutip aappassaaneerutaasumik suliarineqarnissaanut Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussipput. Naalakkersuisut Inatsisinut Ataatsimiititaliamut akissuteqaamminni paasissutissiipput allannguutissatut siunnersuut tuaviuussamik tusarniaassutigineqarsimasoq. Tusarniaanermilu Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfik, Sulisitsisut (siusinnerusukkut Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiat), Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia, Aatsitassanut Ikummatisanullu Naalakkersuisoqarfik, KNAPK aamma Ineqarnermut Sanaartornermut Attaveqarnermullu Naalakkersuisoqarfik tusarniaanermiit akissuteqarsimasut.

Ataatsimiititaliap maluginiarpa allannguutissatut siunnersuutip (minnerpaamik tusarniarneqartunut marlunnut) ulluni 23. aamma 24. marts tusarniaassutigalugu nassiunneqarsimasoq kingusinnerpaamik akissuteqarnissamut killiliullugu ulloq 25. marts nal. 12.00. Tamannalu tusarniaanermi akissuteqarnissamut piffissaliinertut sivikitsutut (oqarusunnarporluunniit sivikippallaarujuussuartutut) ataatsimiititaliamit nalilerneqarpoq.

Allannguutissatut siunnersuummut nassuaatini tusarniaanermi akissuteqaatit pillugit nassuaateqartoqanngilaq, tamannalu Inatsisinut Ataatsimiititaliamit ajuusaarnartinneqarpoq.

Taamaammat Inatsisartut tunngavissaqarluarlutik aalajangiisinnaanissaat isumannaarniarlugu tusarniaanermi akissutit assilinerinik ataatsimiititaliaq pissarsiniartariaqarsimavoq. Taakku imarisaat pillugit ataatsimiititaliaq ataani nassuaateqassaaq:

- KNAPK-p allannguutissatut siunnersuut tapersorsorpaa.
- Aatsitassanut Naalakkersuisoqarfik allannguutissatut siunnersummut imaaliallaannaq oqaaseqaatissaqanngilaq, taamaattorli allannguutissatut siunnersuutip talittarfinnut aatsitassarsiornermi suliniutinut attuumassuteqartunut sunniuteqarsinnaanerani ilanngutsinneqarumavoq.
- Siulittaasup Naalakkersuisoqarfia taamaallaat inatsisissamik piareersaateqarnermut tunngassuteqartunik oqaaseqaatissaqarpoq.
- Sulisitsisut (Grønlands Erhverv) § 32 a, imm. 1-im i oqaasertaliinerup allanngortinnejarnissaa kaammattuutigaa. Aalajangersakkap oqaasertalerneqarnera naapertorlugu Akileraaruseriffik umiarsualiviit timmisartoqarfilla “sananeqarneranni pisat-sorsorneqarnerannilu” immikkut ittunik piumasaqaateqarsinnaatitaavoq. Sulisitsisut (Grønlands Erhverv) isumaqarput akileraaruseriffik umiarsualivinni timmisartoqarfinnilu ininut akileraaruseriffimmit misissuinermut atorneqartussanut taamaallaat piumasaqaateqarsinnaasoq aalajangersakkap oqaasertalerneqarnerani ersittariaqartoq.

§ 32 a, imm. 1-imut tunngatillugu Naalakkersuisut kaammattuut malissimanngikkaat Inatsisinut Ataatsimiititaliap paasivaa, taamaattorli inatsimmut nassuaatini ima allassimasoqartoq:

Piumasaqaatit ininut pisatsersuinernullu misissuinissap isumagineqarnissaanut pisariaqartunut tunngasuupput, misissuinissallu siunertaanik naammassinninnissamut piumasaqaataasunit annertunerusinnaanatik. Tassunga atatillugu erseqqissarneqarpoq init akileraaruseriffiup pitsasumik misissuinissaanut atugassat nassiusanik ilaasunilluunniit nunamut niusiffiusup angallammulluunniit ikisiffiusup eqqaaniinnissaat qanittunnguaniinnissaalluunniit akileraaruseriffiup taamaallaat peqqussutigisinnaammagu. Akileraaruseriffik umiarsualivinni timmisartoqarfinniluunniit ingerlatat illuutilluunniit qanoq sanaartorneqarnissaannut pisatsersorneqarnissaannulluunniit aalajangiisunngilaq.

Siunnersuut malillugu ininik pisatsersuinissamut akileraaruseriffiup piumasaqaataata naammassineqarnissaanut tunngatillugu aningaasartuutit talittarfimmit timmisartoqarfimmillu pineqartumit isumagineqartussaasut Sulisitsisut (Grønlands Erhverv) maluginiarpaat. Sulisitsisut (Grønlands Erhverv) isumaqarput aningaasartuutit pisortanit

isumagineqartariaqartut. Tassunga atatillugu aamma Umiarsualiviit timmisartoqarfíillu ataasiakkaat ataqtigiissaagaanikkut assigiinngitsuusut, taamaammallu aaqqissuussinissamut akileraaruseriffiup piumasaqaataanik naammassinninniarneq taakkununnga assigiinngisitaarsinnaasoq Sulisitsisunit tikkuarneqarpoq.

Kaammattuut Naalakkersuisunit malinneqarsimanngitsoq Inatsisinut Ataatsimiititaliap paasivaa.

- Allannguutissatut siunnersuutip taamak nukingiunneqartigisumik saqqummiunneqarnera Ineqarnermut, Sanaartornermut, Attaveqatigiinnermullu Naalakkersuisoqarfimmit isumakulunnartinneqaqaaq, paasineqarlunilu allannguutissatut siunnersuutip annertussusianut kiisalu qitiusumik aqutsisoqarfimmut, innuttaasunut suliffeqarfinnullu attuumassuteqartunut kingunerisinnaasaanut naleqqiullugu tusarniaassummut akissuteqarnissamut piffissaliussap tulluannginnera.

Allannguutissatut siunnersuut umiarsualivinni mittarfinnilu atuisunit tamakkiisumik akiiliitsisoqartalernissaanik tunngaveqartoq Naalakkersuisoqarfimmit uparuaneqarpoq, tamannalu Naalakkersuisoqarfimmit piviusorsiortuusorineqanngilaq. Naalakkersuisoqarfik taamaamat naliliivoq umiarsualivinni timmisartoqarfinnilu akileraaruseriffiup piumasaqaataanut naapertuuttumik aaqqissuussinissat Nunatta Karsianit matussusertariaqarnissaat ilimanartorujussusoq.

Naalakkersuisoqarfilli paasitinneqarsimavoq periutsimik atutereersumik malittarisassiuussinissaq allannguutissatut siunnersummik siunertaasoq. Tamatuma inatsimmut nassuaatinut ilanngunneqarnissaa Naalakkersuisoqarfimmit inassutigineqarpoq, taamaaliornikkut Naalakkersuisoqarfíup allannguutissatut siunnersummut tunngatillugu isumakulunnartitaata ilaat piareersimaffigineqassalluni.

Siunnersuutip periuseq atorneqareersoq erseqqissarniaraa inatsimmut nassuaatinini ilanngunneqarsimasoq Inatsisinut Ataatsimiititaliap paasivaa, taamaakkaluartorli inatsimmut nassuaatinini suli allassimavoq umiarsualiviit timmisartoqarfíillu aningaasartuut naggataatigut atuisunit matussusertissagaat.

3. Paasissutissat tapiliussat

Inatsisinut Ataatsimiititaliaq allakkatigut 26. marts 2015-imeersutigut inatsisisatut siunnersummut tunngatillugu Naalakkersuisunut arlalinnik apeqquuteqarpoq. Assaat atorlugit misissuinermut taarsiullugu timimik scannerummik iluaquserluni ilaasunik Kalaallit Nunaannut/nnit angalasunik misissuisinnaanermut siunnersuutip tunngavissiineranut apeqquit ingammik tunngassuteqarput.

Ataatsimiititaliaq Naalakkersuisut akissutaat allannguutissatullu siunnersuut piffissap ingerlanerani Naalakkersuisunit saqqummiunneqartoq tunngavigalugit ulloq 14. april tapiutaasumik arlalinnik apeqquteqarpoq.

Ataatsimiititaliap apeqqutai Naalakkersuisullu akissutaat isumaliutissiissummut ilanngussaq 1-itut 2-tullu kiisalu 3-tut 4-tullu kakkiunneqarput.

Kiisalu Inatsisinut Ataatsimiititaliap Aningaasaqarnermut Aatsitassanullu Naalakkersuisoq ulloq 8. maj siunersiorpaa. Siunersiuinermi apeqqutit Naalakkersuisullu oqaaseqaatai isumaliutissiissummut ilanngussaq 7-itut 8-tullu ilanngunneqarput.

3.1. Nakkutilliinikkut sunniutit – Timimik scannerineq

Inatsisinut Ataatsimiititaliap Naalakkersuisut aperivai scanneri pissarsiariniarlugu isumaliutigineqartoq taamaallaat atisat ikerinut toqqukanik qulaajaasinnaasuunersoq imaluunniit tigussaasunik timip sulluinut toqqukanik aamma takunnissinnaasuunersoq ikiaroornartumillu eqqusseriaraluartut paasineqarnissaannut atorneqarsinnaanerusuunersoq.

Naalakkersuisut akissumminni paasissutissiippuit, timi tamakkerlugu scannerummik, timip ikianut toqqorneqarsimasunik takunnissinnaasumik pisinissaq Naalakkersuisunit kissaatigineqartoq.

3.2. Angalasut ulluinnarni inuunerisa paqumisinneqarnissamullu illersugaanissaat eqqarsaatigalugu –Timimik scannerineq

Timimut scannerutit ilaat (scannerutit milimeterikkaartunik maligaasiortut aamma backscatter-røntgen atorlugu scannerutit) inuk scannerneqartoq ersernerlungajattumik “aliortugarpalaartumik” nusittarpaat. Aamma timip pisatai takuneqarsinnaasarput. Tamanna kanngunartutut paquminartutullu misigineqarsinnaasarpoq.

Taamaattorli qarasaasiakkut atortulersuutinik ilisarnarunnaarsaatinik assigiinngitsunik ineriartortsisoqarsimavoq, assersuutigalugu inuup scannnerneqartup kiinaa ilisarnarunnaarsinnejqarsinnaavoq, scannerut taamaallaat inuup timaani toqqortarineqartunik takutitsisinnaasunngorlugu atortulergaagq Amsterdamimi atorneqarsimavoq. Ataatsimiititaliap paasinninera malillugu EU-mi angalasut ulluinnarni inuunerisa illersorneqarnerat assigiinngitsunik malittarisassiornikkut isumannaarneqarsimavoq,

Naalakkersuisulliuku paasissutissiissutigigaat timimut scannerut pisiariniarlugu isumaliutigineqartoq milimeterbølge atorlugu scannerutaanngitsoq imaluunniit backscatter-røntgen atorlugu scannerutaanngitsoq.

Inatsisinut Ataatsimiititaliap tamanna tunngavigalugu Naalakkersuisut uppernarsaaqqullugit qinnuigai ilumut timimut scannerutip Naalakkersuisunit pissarsiarissallugu

isumaliutigineqartup scannerneqartumut kanngunarsinnaasumik paquminarsinnaasumillu timip atortui niusittassanngikkai, taamaammallu taassuma ilisarnarunnaarsaatnik atortulersuusernissaa angalasullu ulluinnarni inuunerisa illorsorneqarnissaat pillugu maleruagassanik atuutsilersitsinissaq pisariaqanngitsutut nalilerneqartut.

Naalakkersuisut uppermarsarpaat, scannerut Naalakkersuisut pisiassamissut eqqarsaatigisaat ima sukumiitigisumik takutitsisinnaangnitsoq, allaat inuup scannerneqartup kanngunarsagaasutut misiginissaanut Naalakkersuisut naliliinerat naapertorlugu pissutissaqassanani.

Naalakkersuisut naliliinerat malillugu timip ilaunik takutinneqartariaqanngitsunik, soorlu timip atortui ilisarnarunnaarsarlugit allatulluunnit illorsorlugit ilisarnarunnaarsaatnik atuinissaq misissuinerup pitsaassusissaanik siunertaanillu annikillisitsissaq.

Angalasut ulluinnarni inuunerisa illorsorneqarnissaannut tunngatillugu Naalakkersuisut paasissutissiissutigaat Københavnip timmisartoqarfiani inunnik scannerutip atornissaanut ilitsersuut naapertorlugu nakkutilliisutut suleqataasoq angalasutut suaassusilik taamaallaat angalasup assinginik misissuisinnaasoq. Inunnik scannerutip atulerneqarnissaanut atatillugu timmisartoqarfimmi sulisut atuinissamik ilinniartinneqarneranni ilitsersuutini maleruagassat taamaattut ilanngunneqarnissaat¹ Naalakkersuisut qulakkeerniarpaat.

3.3. Peqqinnissakkut sunniutit – Timimik scannerineq

Inatsisinut Ataatsimiitaliaq Naalakkersuisunut apeqquteqarpoq Inuaqatigiinni innuttaaqateqarnersugut røntgen atorlugu scannerneqarnermi peqqinnissakkut ulorianartorsiortinneqarsinnaasunik, taamaattoqarpallu taakku illersorniarlugit Naalakkersuuisut malittarisassanik sunik atuutsilersitsiniarnersut.

Naalakkersuisut akissutit ima paasissutissiipput:

Naartusunik meeqqanillu 15-it inorlugit ukiulinnik scannerinissaq Københavnip timmisartoqarfiani inunnik scannerutip atornissaanut ilitsersuut naapertorlugu inerteqqutaavoq.

Maleruagassat taamaattut inunnik scannerutip atulerneqarnissaanut atatillugu ilitsersuutini, timmisartoqarfimmilu sulisut atuinissamik ilinniartinneqarneranni ilanngunneqarnissaat Naalakkersuisut qulakkiissavaat.

Malitsigisaanik Inatsisinut Ataatsimiitaliap apeqqutigaa meeqqat naartusullu saniatigut inoqarnersoq røntgen atorlugu scannerneqarnikkut immikkut peqqinnissakkut

¹ Inatsimmi atuuttumi § 30, imm. 5, oqaaseqatigiit kingulliit tamatuma malereerunarpaar.

ulorianartorsiortinneqarsinnaasunik, tassani assersuutigalugu aamma kræftimik eqorneqarsimasut katsorsartikkiaortorlutik katsorsartereerlutilu angalasut.

Angalasut misissorneqarnissamut toqqarneqartut scannerneqarnissaminnik akuersinnginnerminni scannertinnerup sunik ulorianaaateqarsinnaaneranik erseqqissumik ilisimatinneqartassasut Naalakkersuisut akissuteqaamminni oqaatigaat. Nappaatinillu aalajangersimasunik nappaateqarnermi timimik scannerutip atorneqarnissaa inassutigineqanngippat tamanna ilitsersuutini, ilitsersuutit Danmarkimi atorneqartut naapertorlugit suliarineqartussani, allassimajumaartoq.

Naalakkersuisulli oqaatigivaat timimik scannerutit peqqissutsimut – tassa angalasup sulisulluunniit scannerummik atuisut peqqissusiannut - ulorianartorsiortsisinnaannginnissaat siunertaasoq. Tamannalu neqeroorutinik suliaqarnermut atatillugu piumasaqaatit erseqqissarneqarneranni ilangngunneqarumaartoq.

Nangillugulu Inatsisinut Ataatsimiititaliap Naalakkersuisut aperivai, Peqqinnissaq eqqarsaatigalugu mianersuutassat, suliffimmi avatangiisit eqqarsaatigalugit mianersuutassat mianersuutassallu allat assingusut eqqarsaatigalugit, peqqinnissaqarfimmi røntgen atorlugu atortulersuutinik atuinermut malittarisassanik atuuttoqarnera assigalugu timmisartoqarfimmi ilaasunut scannerutit atorneqarneri malittarisassanik nassataqartussaasutut Naalakkersuisunit nalilerneqarnersoq.

Nalakkersuisut ima akipput, Scannerummik atuinermi maleruagassanik, assersuutigalugu Københavnip timmisartoqarfiani inunnik scannerutip atornissaanut ilitsersuutip assinganik suliaqartoqartariaqartoq Naalakkersuisut naliliisut.

Naalakkersuisut akissutaat Inatsisinut Ataatsimiititaliap ima paasivaa, tassa peqqinnissakkut mianersuussinissap suliffimmilu avatangiisini mianersuussinissap isumaginissaanut qanoq atuinissamik ilitsersuut naammattutut Naalakkersuisunit nalilerneqartoq, taamaalillunilu røntgen atorlugu peqqinnissaqarfinni nappaatinik suussusersiniutit pillugit nalunaarutip assinganik assersuutigalugu røntgen atorlugu atortulersuutit akuerineqarnissaannut, qinnguartaasarfiit assersorneqarnissaannut ukumoortumillu atortulersuutit misissorneqartarnissaannut malittarisassanik aalajangersaasoqarnissaa Naalakkersuisut paasinninnerat malillugu pisariaqanngitsoq.

Tamanna ataatsimiititaliap tusaatissatut tigua. Ataatsimiititalialiuna paasinninnera malillugu Københavnimi timmisartoqarfimmi røntgen atorlugu scannerut (qanoq atorneqarnissaanut ilitsersuutaata saniatigut) røntgen atorlugu atortulersuutinut danskit nalunaarutaannut ilaatinneqartoq – Kalaallilli Nunaannut atuutsinneqanngitsumut taamaalillunilu røntgenscannerumut Kangerlussuarmi timmisartoqarfimmi atorneqartussatut

pisiariniarneqartumut. Naalakkersuisut ajornartorsiummik taassuminnga eqiingaffiginninnissaat isumannaassallugu Ataatsimiititaliamit pingartinneqarpoq.

Naalakkersuisut tamatuma malittuanik qinngornerit ioninngortitsisartut pillugit aamma qinngornernut illersuuteqarnissaq pillugu Inatsisartut Inatsisaannut siunnersummik saqqummiussisimasut Inatsisinut Ataatsimiititaliap paasivaa (UKA2015/17).

3.4. Inunnik røntgen atorlugu scannerneqaqqusaanngitsunik røntgeniluunniit atorlugu scannerneqarnissamik kissaateqanngitsunik misissuineq

Inuit tunngavissaqartumik pasineqartut malittarisassalli Naalakkersuisunit aalajangersarneqartut malillugit timimut scannerut atorlugu misissorneqarsinnaanngitsut (tassani soorlu naartusut meeqqallu 15-it inorlugit ukiullit) qanoq iliorluni misissorneqartarnissaat pillugu Inatsisinut Ataatsimiititaliap Naalakkersuisut aperinikuuvai.

Naalakkersuisut akissutit ima paasissutissiipput:

Angalasup timimigut scannerneqarnissani itigartippagu, scannerneqarnissaaluunniit malittarisassat naapertorlugit inassutigineqanngippaat, taava angalasoq pisarneq malillugu timimigut misissorneqassaaq, pasitsaaneqarneralu aalajangiusimaneqarpat politiinut tunniunneqassalluni, napparsimmavimm scannertinneqarnissaa imaluunniit perusuersartarfiliaanneqarnissaa siunertaralugu.

3.5. Meeqqat illersugaanerat

Naalakkersuisut meeqqat 15-it inorlugit ukiullit scannerut atorlugu misissorneqarsinnaannginnissaannut malittarisassanik aalajangersaanissartik siunertarigaat Naalakkersuisut paasissutissiissutigaat (soorlu tamanna imm. 3.3-mi taaneqartoq).

Malittarisassap taamaattup atuutsilersinneqarnera, ikiaroornartumik eqqussuisut siunissami siunertarineqartumut uniuvisitsisumik meeqqanik ikiaroornartumik eqqussuisutut atuinissamut ussernartorsiulersinnaanerannik nassataqarsinnaanera pillugu Inatsisinut Ataatsimiititaliap Naalakkersuisut aperinikuuvai.

Naalakkersuisut akissutaanni, kiisalu siunersiuinermi itisiliilluni paasissutissiinermi erserpoq, ukiutigut killiliussassatut eqqarsaatigineqartup kingunerisaanik meeqqat ikiaroornartunik eqqussuinermi atorneqarsinnaanerat Naalakkersuisut ilimaginngikkaat. Pasinninnissamut tunngavissaqartillugu meeqqat maannakkutut pisarneq malillugu misissorneqartassapput. Taamaalilluni paasisaaratarsinnaanerup ilimanarnera allannguiteqanngilaq.

Tunngavissaqartumik pasinnittoqartillugu aatsaat aamma inersimasut misissortinnissamut illuartinneqassapput, misissuinerlu aatsaat scannerut atorlugu pissaaq inersimasoq pineqartoq tamatumunnga akuersippat. Taamaammat ilimagineqanngilaq siunnersuutip nassatarisaanik meeqqat ikiaroornartumik eqqussuinermi atorneqarnerulissasut. Akileraartarnermut oqartussaasut paasissutissiissutigaat, sulianik ikiaroornartumik eqqussuinermut tunngassuteqartunik, meeqqanit 18-it inorlugit ukioqartunit akuuffigineqarsimasunuk siumiusoqarsimanngitsoq.

Naalakkersuisut naliliipput ukiutigut killiliussaq, taamaaliornissaq peqqinnissaq eqqarsaatigalugu inassutiginanngikkaluarpalluunniit, eqqartuunneqarsinnaasut ukiuannut killiliussamit appasinnerutinneqartariaqanngitsoq. Naalakkersuisut tassunga atatillugu tikkuarpaat, timikkut qinnguartartinnissamut akuersinerup kingunerisinnaasai meeqqanit inuusuttunullu 15-it inorlugit ukiulinnut tamakkiisumik paassisallugit ajornakusoorsinnaasoq.

3.6. Aningaasaqarnikkut sunniutit – Timimik scannerineq

Inatsimmut nassuaatini nalinginnaasuni pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassat pillugit Naalakkersuisut paasissutissiippit timimut scannerummik pissarsinermi aningaasartuutit 800.000 kr-it missaarlugit annertussuseqarnissaat naatsorsuutigineqartoq.

Danmarkimi ilanngaaserisoqarnermut akileraartarnermullu oqartussaasut Aarhusip, Ålborgip kiisalu Billundip timmisartoqarfiinut røntgen atorlugu scannerinik, inunnillu ikiaroornartumik timip sulluinut toqqorsillutik eqqusseriartunik qulaajaasinnaasunik pisinissartik aalajangiussimavaat. Scannerit taakku pingasut 5 mio. kr-it missaannik akeqarnissaat ilimagineqarpoq, tassa ataatsimut 1,6 mio kr-it.

Tamanna tunngavigalugu Danmarkimi ilanngaaserisoqarnermut akileraartarnermullu aqutsisoqarfip timimut scannerummut ataatsimut akiliutigisassatut ilimagisaanut naleqqiullugu pissarsiariniakkap affaannarmik akeqartussaaneranik ilimaginninnerminnut Naalakkersuisut tunngavigisaat pillugit Inatsisinut Ataatsimiititaliap Naalakkersuisut aperivai.

Naalakkersuisut ima akissuteqarput:

Inunnik scannerutit pisiarineranni qanoq akeqarnissaannut tunngatillugu Naalakker-suisut naatsorsuutigisaat inatsisisstatut siunnersuutip suliariineqarneranut atatillugu missingiinerugallartunik tunngaveqarpoq, tassani scannerutit assigiinngitsut eqqarsaataasimallutik. Kingusinnerusukkut, aamma lu suliap Danmarkimi SKAT peqatigalugu ingerlanneqartup nanginnerani neqeroorutit aalajangersimasut suliariineqarmata naatsorsuutigisap nalileqqinnissaa pisariaqarsimavoq.

Inatsisinut Ataatsimiititaliap akissut imatut paasivaa inatsimmut nassuaatini nalinginnaasuni pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassat pillugit immikkoortoq piviusorsior tutut isigineqarsinnaajunnaartoq.

Inatsisinut Ataatsimiititaliaq tamanna pillugu apeqquteqarsimannngikkaluarpat Naalakkersuisut namminneq piumassutsiminnik Inatsisinut Ataatsimiititaliamut /Inatsisartunut paasissutissiisimassagaluarnerat Inatsisinut Ataatsimiititaliap ilimagisariaqarpaa, taamaaliornermikkut Inatsisartut aalajangiinissaminnut nutartikkamik eqqortumillu tunngavissaqarnissaat isumannaarlugu.

3.7. Aningaasat tigoriaannartut nassiussat

Malittarisassat atuuttut (nioqqutissanik eqqussuineq annissuinerlu pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 30, imm. 4) inuit Kalaallit Nunaannut/nnit angalasut 15.000 euronik amerlanerusunilluunniit nassataqartut tamanna pillugu akileraaruseriffimmuit paasissutissiinissaannut pisussaaffilerpai. Inunnut suliffeqarfinnut il.il. Kalaallit Nunaata avataanut 15.000 euronik amerlanerusunilluunniit nassiussisunut nunamilluunniit Kalaallit Nunaata avataaneersumit nassiussarsisunut tunngatillugu, taakkununnga tamanna pillugu akileraaruseriffimmuit paasissutissiinissamut pisussaaffik taamaattoq Inatsisissatut siunnersummik eqqunneqassaaq.

15.000 euro ullutsinni 110.000 kr-it missaannik naleqarput. Aningaasat amerlassusissaannut killiliussanik assinginik aningaasanik peqquserlulluni "malunnarunnaarsaasarnermut" inatsimmi aalajangersagaqarpoq.

Pinerluuteqarluni aningaasarsianik (assersuutigalugu hashimik tuniniaanermit) pinerluuteqarnermiluunniit atugassanik (assersuutigalugu hashimik pisinissamut) nuussisinnaanerup pinaveersimatinnissaa malittarisassani atuuttuni § 30, imm. 4-mik siunnersuutigineqartumilu § 30, imm. 5-imik siunertaavoq. Aningaasat tigoriaannaat 100.000 kr-init amerlanerusut, inuit angalasut nalinginnaasumik nassatarisinnaasaannit amerlanerungaatsiartutut isummerfigineqarsinnaapput, aningaaseriviillu saniatigut aningaasanik taamak amerlatigisunik nassiussatut nassitsisinnaasut amerlavallaarunangillat.

Tamanna tunngavigalugu Inatsisinut Ataatsimiititaliap Naalakkersuisut aperinikuuvai, aningaasanut nassatarisinnaasanut 15.000 euronut killiliineq sumik tunngaveqarnersoq, taassuminngalu appasinnerusumut killiliineq pinerlutsaaliuinermut iluaqutaanerussannginnerunersoq.

Aningaasanut killiliussaq 15.000 euro aningaasanut tigoriaannarnut, inunnit Kalaallit Nunaannut tikittunit tassanngaanniillu aallartunit nassarneqarsinnaasunut killiliussaasoq 15.000 euro naapertorlugu aajangersagaasoq Naalakkersuisut akissutiminni oqaatigaat.

Killiliussamik appaanerup pinerluttaaliuinissamut iluaqutaasinnaanissaar Naalakkersuisut assortorsinnaanngilaat. Ilanngaaserinermulli oqartussaasut aningaasanik tigoriaannarnik nassatanik misiliilluni misissuisinnaanerat aalajangersakkami periarfissinneqarpoq. Pinerluttulerinermik inatsimmik unioqqutitsisoqarneranik pasitsaassissoqarnerani suliassaq paasiniaaffigisassangorlugu politiinut ingerlateqqinnejassaaq, aningaasat amerlassusiat apeqquaatinngu.

4. Inatsisinut Ataatsimiititaliap oqaaseqaatai

Suinersuutip akitsuutnik akiliinngitsoortarnernik nakkutilliinermut hashimillu eqqussuinermut akiuiniarneq nukittorsassagaa ilimagisariaqarpoq, tamanna pitsaasuusutut Inatsisinut Ataatsimiititaliamit nalilerneqarpoq.

Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaannut tunngatillugu, ataatsimiititaliap maluginiarpaa, tamanna periutsimik atuuttumik timitaliinerusoq, tamannalu umiarsualivimmik ingerlatsinermi ammanerulersitsinerup pisariaqartinneqarsimalerneranik Naalakkersuisunit isumaqarfigineqartoq, tassungalu ilaasoq Nuummi nutaamik umiarsualuiviliorissamik ingerlatseqatigiiffimmut pilersaarutaasut. Kiisalu ataatsimiititaliap maluginiarpaa, nakkutilliinissamut siunertalimmik inimik atugassiinissamut umiarsualivinnit (aamma mittarfinit) aningaasartuutit akilerneqartussat killeqassasut Naalakkersuisut nalileraat.

Inatsisinut Ataatsimiititaliaq tamanna tunngavigalugu Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaannut tapersiisinnavaavoq.

Taamaattorli ataatsimiititaliap maluginiarpaa allannguutissatut siunnersuutip sunniutissaar tusarniaanermut peqataasunit arlalinnit isumakuluutigineqarmat. Tamanna tunngavigalugu ataatsimiititaliaq isumaqarpoq Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup atortussanut akileraartarnermut ingerlatsiviup misissuineranut taamaallaat atorneqartunut aningaasartuutit akileraartarnermut ingerlatsivimmit namminermiit akilerneqartussaaneri inatsisip oqaasertalerneqarneratigut iluaqutaasumik erseqqissarneqarsinnaasoq (§32 a, imm. 2). Ataatsimiititaliaq tamanna naapertorlugu pingajussaaneerinninnermut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussivoq.

Aammattaaq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq aningaasanut Kalaallit Nunaanniit Kalaallillu Nunaannut nassiussanut 15.000 euronut qaffasinnerpasaffiliineq pisariaqatinneqartoq sinnerlugu qaffasinaagaasoq. Ataatsimiititaliaq pingajussaaneerinninnermut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussivoq, taamaalilluni aningaasat nassiunneqarsinnaasut 50.000 kr-inut qaffasinnerpaaffilerlugin. Kalaallit Nunaanniit Kalaallillu Nunaannut angalanermut

tunngatillugu aningaasanut eqqunneqarsinnaasunut anninneqarsinnaasunullu killiliussamut atuuttumut naapertuuppoq.

Kiisalu ataatsimiititaliap maluginiarpaa, inatsisisstatut siunnersuutip UPA 2015-imi akuersissutigineqarnissa ilimagalugu inatsisisstatut siunnersuutip atuutilerfissaanut ulluliilluni aalajangersaasoqarsimasoq. Taamaammat inatsisisstatut siunnersuutip atuutilernissaanut ulluliussap allanngortinnejarnissa pisariaqarpoq. Inatsisinut Ataatsimiititaliaq pingajussaaneerinninnermut allannguutissatut siunnersummik saqqummiussivoq, taamaalilluni inatsit aatsaat 1. januar 2016-imi atuutilertussangorlugu.

5. Inatsisinut Ataatsimiititaliap inassuteqaataa

Ataatsimiititaliap isumaqtigiittup allannguutissatut siunnersuutip akuersissutigineqarnissa inassutigaa, taamaattorli pingajussaaneerinninnissamut allannguutissatut siunnersummik saqqummiussilluni.

Inatsisinut Ataatsimiititaliap taamatut oqaaseqarluni siunnersuut aappassaaniigassangortippaa.

Anders Olsen
Siulittaasoq
Siumut

Iddimannngiiu Bianco
Inuit Ataqatigiit

Laura Tåunâjik
Siumut

Muté Bourup Egede
Inuit Ataqatigiit

Michael Rosing
Demokraatit